

Ecologische inventarisatie De Tip, Leek

Opdrachtgever: Van Ringen Architecten

projectnummer: 125.26.50.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie De Tip, Leek

Datum: 18-07-2018

Inleiding

KADER

Van Ringen Architecten is voornemens om locatie 'De Tip' in Leek te herontwikkelen. Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het projectgebied ten behoeve van de inventarisatie op 17 juli 2018 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: licht bewolkt, circa 22 °C, droog en weinig wind.

PROJECTGEBIED

Het projectgebied is gelegen in het stedelijk gebied van Leek en bevindt zich tussen de Tolberterstraat en de N372. De ontwikkelingen bestaan uit het slopen van de daar aanwezige bebouwing (Tolberterstraat 40 t/m 50, even nummers) en het realiseren van drie appartementenblokken. Naast de genoemde bebouwing is verharding en groen in de vorm van tuinbeplanting en een verruigd terrein aanwezig. Tussen het projectgebied en de N372 ligt een grondwal met daarop een houtsingel. Permanent oppervlaktewater ontbreekt.

De foto's op de volgende pagina geven een impressie van het projectgebied op 17 juli 2018.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Linksboven: nummers 46 – 50, rechtsboven: westzijde nummer 50, linksonder: achterzijde nummer 40, rechtsonder: bebouwing achter nummer 40.

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 10-07-2018 15:36:09) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het projectgebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreffen met name vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en amfibieën. Daarnaast wordt melding gemaakt van de reptielensoort hazelworm en de ongewervelden gevlekte witsnuitlibel en groene glazenmaker.

In het projectgebied is hoofdzakelijk tuinbeplanting aanwezig met onder andere hazelaar, coniferen, vlinderstruiken en diverse andere struiken. Op verruigde terreindeel is opslag van jonge bomen en ruigtekruiden aanwezig. In de houtsingel op de grondwal komen soorten voor als zomereik, hazelaar, es, esdoorn en grote brandnetel. Beschermde plantensoorten zijn niet bekend uit de omgeving van het projectgebied (Quickscanhulp.nl). Deze zijn eveneens niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en worden gezien de terreingesteldheid ook niet in het projectgebied verwacht.

De bebouwing met pannendaken is in potentie geschikt voor de jaarrond beschermde huismus (ruimte onder de dakpannen) en gierzwaluw (met name kopse achterkant van nummer 40 en nokpannen overige daken). Het veldbezoek vond echter plaats buiten de onderzoeksperiode voor zowel huismus als gierzwaluw en geeft geen uitsluitsel over het voorkomen van beide soorten. Op de schoorsteen van huisnummer 48 zijn kauwtjes aangetroffen met nestindicerend gedrag (één exemplaar dook de schoorsteen in). Nesten van kauw zijn alleen in het broedseizoen beschermd. Verder zijn in de groenstructuren meer algemeen voorkomende broedvogels broedend te verwachten, waaronder tiftjaf, vink, merel, houtduif en Turkse tortel.

De bebouwing en bomen zijn onderzocht op potentiële invliegopeningen voor vleermuizen die toegang bieden tot hun (jaarrond) streng beschermde verblijfplaatsen. In de bomen zijn dergelijke openingen niet aangetroffen. In alle gebouwen echter wel. Zo zijn open stootvoegen aanwezig en is er ruimte onder gevelpannen, scheefliggende dakpannen en onder dakbeschot aanwezig. Daarnaast zijn de groene randen van het projectgebied geschikt als foerageergebied. Mogelijk wordt de opgaande groenstructuur op de grondwal door vleermuizen gebruikt als vliegroute.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het projectgebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het projectgebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

In de groene (ruige) delen van het projectgebied kunnen enkele algemene grondgebonden zoogdier-soorten, zoals bosmuis, huisspitsmuis, egel en wezel (Quickscanhulp.nl) voorkomen. Voor de te ver-wachten algemene soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Niet-vrijgestelde (en dus beschermde) grondgebonden zoogdiersoorten worden gezien de terreingesteldheid en het ontbreken van sporen die duiden op de aanwezigheid van verblijfplaat-sen niet verwacht in het projectgebied.

In het projectgebied zijn hooguit enkele overwinterende algemene amfibieënsoorten zoals gewone pad en bruine kikker te verwachten. Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstel-ling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Geschikt leefgebied voor be-schermd en niet-vrijgestelde amfibieën ontbreekt in het projectgebied. Dergelijke soorten zijn zo-doende niet te verwachten in het projectgebied.

Beschermde soorten uit de soortgroep vissen, reptielen en ongewervelden zijn niet in het projectge-bied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. De in Quickscanhulp genoemde reptielen en ongewervelden, komen naar verwachting voor in natuurgebieden in de omgeving van Leek.

TOETSING

In de bebouwing bevinden zich potentiële verblijfplaatsen voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen. Door de sloop van de bebouwing gaan mogelijk verblijfplaatsen van deze soort(groep)en verloren. In 2010 is in een deel van het projectgebied onderzoek gedaan naar verblijfplaatsen van vleermuizen⁴. Destijds zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Naast dat dit onderzoek verouderd is (onderzoeksgegevens van vleermuizenonderzoek zijn slechts drie jaar houdbaar⁵), is het projectge-bied groter geworden, met daarin bebouwing die geschikt is voor vleermuizen. Samengevat is voor het gehele projectgebied aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen nodig. Daarnaast is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw nodig. Aan de hand van het nader onderzoek kan worden bepaald of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd.

In de soortenstandaards van de betreffende soort(groep)en is beschreven wanneer dit onderzoek dient te worden uitgevoerd. Voor vleermuizen is dit in de periode half mei-half juli (2 bezoeken) en de

⁴ Gemeente Leek (2011). Uitwerkingsplan Leek centrum – Locatie Unive. Code 109917 / 06-06-11.

⁵ Min. EZ (2014). Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis - *Pipistrellus pipistrellus*. Publicatienummer RVO-S12-401/BF15896. Ministerie van Economische Zaken.

periode half augustus-eind september (2 bezoeken). Het onderzoek voor huismus dient te worden uitgevoerd in de periode begin april tot half mei (2 bezoeken) en voor gierzwaluw in de periode begin juni-half juli (3 bezoeken).

Het plangebied wordt mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Voor de te verwachten soorten is in de directe omgeving van het plangebied echter in ruime mate alternatief en hoogwaardig foerageergebied aanwezig. De opgaande beplanting op de grondwal vormt geen onmisbaar onderdeel van een vliegroute van vleermuizen. In de omgeving zijn voldoende alternatieven aanwezig, zoals de opgaande beplanting ten noorden van de N372. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied of onderbreking van een belangrijke vliegroute treden dan ook niet op.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van de meer algemeen voorkomende vogels worden verstoord of vernietigd, dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Voor de overige soort(groep)en kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde soorten worden uitgesloten.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalige Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Provinciale Omgevingsvisie 2016-2020 en de Omgevingsverordening provincie Groningen 2016. Van belang is dat de provincie geen externe werking kent voor het NNN.

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en weidevogel- en akkervogelleefgebieden.

INVENTARISATIE

Het projectgebied ligt op een afstand van circa 1,5 kilometer ten westen van het dichtstbijzijnde in het kader van de Wnb beschermde gebied, te weten Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op een afstand van ruim 800 meter ten zuidwesten van het projectgebied. Het dichtstbijzijnde gebied behorend tot natuur buiten het NNN is een ganzenrustgebied op circa 900 meter afstand, ten oosten van het projectgebied. Tussen het projectgebied en de beschermde gebieden liggen wegen, bebouwing en/of agrarisch gebied.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de afstand tot beschermde gebieden, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkeling, zijn met betrekking tot het voorgenomen project geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, het NNN en akker- of weidevogelleefgebied te verwachten. Deze inventarisatie geeft daarom geen aanleiding voor een voortoets in het kader van de Wnb en is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

In de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen, huismus en gierzwaluw niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of daadwerkelijk verblijfplaatsen van deze soort(groep)en aanwezig zijn. Aan de hand van het nader onderzoek kan worden bepaald of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd. Verder komt uit de inventarisatie naar voren dat rekening moet worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.